



Debreceni Péter:

Erdőtűzek Magyarországon

FIRELIFE projekt – LIFE13 INF/HU/000827
Erdőtűz-megelőzési és képzési program Magyarországon



Tanácsadó Testület 1. ülése

2014. október 29.

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



„Az erdőtűz az egyetlen abiotikus erdőkár,
ami ellen már rövid távon is eredményesen
lehet megelőzéssel és felkészüléssel védekezni!”



Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



Integrált Erdőtűz Védelem

Érintett szereplők (Katasztrófavédelem, Erdészeti Hatóság, Erdőgazdálkodók, Nemzeti Parkok, Meteorológiai Szolgálat) együttműködése.

ERDŐTŰZ MEGELŐZÉS

- **Adatgyűjtés**
- Kockázat elemzés
- Szociológiai háttérelmzések
- Időjárás alapú Erdőtűz kockázat számítás
- Kommunikáció egységes szimbólum rendszerrel
- Célzott támogatások
- Infrastruktúra (tűzpászta, zöld tűzpászta, megfigyelő rendszer, víztározók)

ERDŐTŰZ OLTÁS

- Speciális taktika
- Speciális eszközök
- Több ügynökséges irányítási rendszer

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



Az **erdőtűz megelőzésnek** az erdészeti hatóság és a katasztrófavédelem országos és megyei szerveinek, valamint az erdőgazdálkodók **együttműködésében** kell megvalósulnia, EU-s és hazai jogszabályok alapján.

A két hatóság közös munkájának részletei a 2011. július 28-án aláírt **együttműködési megállapodásban** kerültek kidolgozásra.

Az erdészeti hatóság feladatait érintő alrendszerek a NÉBIH Erdészeti Igazgatóság által működtetett **Erdőtűz Információs Rendszerben** érhetők el.

Az erdészeti hatóság és az erdőgazdálkodók tűz megelőzési tevékenysége és az adatgyűjtés kapcsolata



Erdőgazdálkodók

• jelenleg 38000 nyilvántartott erdőgazdálkodó

• Kötelezett gazdálkodók erdőtűzvédelmi tervet készítenek

• Tűzpászta rendszer kialakítása és karbantartása (pályázat)

• Tűzveszélyes időszakokban figyelmeztető táblák kihelyezése

• Erdei tűzrakó helyek kijelölése és karbantartása

• Meghatározott létszám részére tűzoltásra alkalmas eszközök készenlétben tartása

Erdészeti hatóság

• Erdőterületek tűzveszélyességi besorolása (Erdőállomány Adattár)

• Erdőtűz adattár működtetése, adatgyűjtés és adatszolgáltatás az EU felé

• Országos és megyei erdőtűzvédelmi tervek elkészítésének és aktualizálásának koordinálása

• A kiemelten tűzveszélyes időszakokban javaslat tétel országos tűzgyújtási tilalom elrendelésére, Megyei vagy regionális tűzgyújtási tilalom elrendelése

• Tűzgyújtási tilalom idején az erdőbe való belépés korlátozása vagy tiltása

• Tájékoztató, felvilágosító munka.

• Erdészeti és tűzoltási szakemberek részére továbbképzések szervezése

• Vidékfejlesztési támogatások

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



Adatgyűjtés



- 2152/2003 EK parlamenti és tanácsi rendelet;
- 4/2008 (VIII.1.) ÖM rendelet erdőtűz adattár vezetése
- Adatgyűjtés katasztrófavédelemmel **közösen**
- Beavatkozó egységek által felvett adatlapot olvassuk át automatizáltan az Erdőtűz adatbázisba
- Beolvasáskor **térinformatikai ellenőrzést** is végzünk
- Erdőfelügyelők rögzítik a tüzesethez kapcsolódó **erdészeti jellemzőket** (csak a **helyszíneli** tüzeseteknél)
- Összevetés erdőgazdálkodói **kárbejelentőkkel**
- **Statisztika** (grafikonok, térképek, térinformatikai elemzés)
- **Adatszolgáltatás** Európai Erdőtűz-információs Rendszer részére (EFFIS)

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



Adatgyűjtés



Tüzeset adatok karbantartása

Igazgatóság: Erdészeti Igazgatóság, Miskolc Megye: 4 Helység: 30456 Miskolc Státusz: Módosítható Év: 2012
Tüzeset azonosító: 25537 Riasztás: 2012.03.29. 17:34:00 Tüzetlő adatlap Erdészeti adatlap Térkép

Helyszíni adatok forrása: 3 Helyszíneli: Erdőfelügyelő: 9002 Török Tamás Érvénytelen: Nem Érvényesség váltás:
Helyszínelés időpontja: 2012.04.26. 10:16:34 Helyszíneli mérés: EOY X: 780587 EOY Y: 304799
Tűz oka: 4 Gyújtogatás Tűztípus: 2 Felszíni tűz Tűz alakja: 1 Ellipszis

Teljes terület: 114,7000 Erdőterület: 0,7000 Károsodott részlet terület: 0,7000 Egyéb fás terület: 6,0000 Nem erdő terület: 108,0000 Mezőgazdasági:

Lomb erdőstés: ha % Fenyő erdőstés: ha % Lombos faállomány: 0,7000 ha 5 % Fenyő faállomány: ha %
Cserjés, bozótos: 6,0000 ha 5 % Borókás: ha %
Alacsonyfüves vegetáció: 24,0000 ha 20 % Magastüves vegetáció: 84,0000 ha 70 %
Kazal, boglya: ha % Lábbon álló termés: ha % Learatott termés: ha %

BIOMASSZA TÍPUSOK

Tűzoltási megjegyzés: Erdőfelügyelői megjegyzés: Újraerősítést kellett elrendelni.

Érintett erdőrészek:

Helység	Tag	Res	Terület	Károsodott	Faállománytípus	Tűz intenzitás	Tűzveszélyeztetettség
1769 Miskolc	165	A	1,21	0,700	30	Egyéb lomb elegyes-kocsár 3 erős 33	Kismértékben tűzveszélyes

I. Főcsoport (tavaszi tűzszezon)

I/1/a	Lombos fiatalosok és erdőtelepítések	Ritka ültetési hálózat, nem záródott állomány, időben elvégzett ápolás	Feszíni tűz
I/1/b	Lombos fiatalosok és erdőtelepítések	Záródott fiatalos, calamagrostis jelenléte,	Koronatűz kialakulása (teljes tűz)
I/2	Idős lombos állományok		Felszíni tűz
I/3	Cserjés területek	2 méteres magasság alatti nem teljesen záródott cserjeterületek,	Koronatűz kialakulása (teljes tűz)
I/4	Cserjés területek	2 méteres magasság feletti záródott záródott cserjeterületek,	Felszíni tűz
I/5	Gyep területek	Magas (nád) és alacsony gyepterületek	Felszíni tűz

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



II. Főcsoport (nyári tűzszezon)

II/1/a	Idősebb EF FF állományok	Koronatűz
II/1/b	Fiatal EF FF állományok	Koronatűz
II/2	Idős lombos állományok	Felszíni tűz
II/3	Alföldi borókás-nyáras	Felszíni tűz borókás csoportoknál fáklyákkal
II/4	Gyep területek	Felszíni tűz
II/5	Tőzeg területek	Talajtűz és felszíni tűz

622 – Talajtűz

Talajtűz előfordulása				
Évszak	Állomány / vegetáció típus	jellemzők	Tűz intenzitása	Kár mértéke
Nyár	Tőzeg területek	--	Közepes/Nagyon alacsony	Jelentős termőhelyi károkat okozhat

-tőzeg, lúp, nyers humusz elégése

614 – Alacsony intenzitású felszíni tűz (avartűz)

Alacsony intenzitású felszíni tűz (avartűz) előfordulása			
Évszak	Állomány / vegetáció típus	jellemzők	Kár mértéke
Tavaszi	Gyep-területek, erdei avar, alom		Megfelelő tűzfrekvencia esetén hasznos!
Tavaszi / Nyári	Idős lombos állományok gyepszint		Nem jelentős
Tavaszi	Cserjés területek	2 méteres magasság feletti záródott záródott cserjeterületek	Nem jelentős
Tavaszi	Lombos fiatalosok és erdőtelepítések	Ritka ültetési hálózat, nem záródott állomány, időben elvégzett ápolás	Nagy

-fásszárú szintben általában nincs károsodás,
-az alsó szintben lévő kiszáradt/elszáradt fű, avar ég

- minden évben február-április közti időszakban keletkeznek,
a kilombosodás előtt és esetenként nyári száraz periódusban



615 – Magas intenzitású felszíni tűz (avartűz)

Magas intenzitású felszíni tűz (avartűz) előfordulása			
Évszak	Állomány / vegetáció típus	jellemzők	Kár mértéke
Tavaszi	Lombos fiatalosok és erdőtelepítések 2 méter felett	Záródott fiatalos, calamagrostis jelenléte	Nagy
Nyári	Gyep-területek, erdei avar, alom		Megfelelő tűzfrekvencia esetén hasznos!
Nyári	Alföldi borókás-nyáras	borókás csoportoknál fáklyákkal	Közepes

visszamaradó gyérítési hulladék és/vagy cserjeszint
gyep-avar szint ég el általában

fiatal állományok (befejezett erdőtelepítések és tisztítás korú állományokban) károsodhatnak



616 – Koronatűz

Koronatűz előfordulása			
Évszak	Állomány / vegetáció típus	Jellemzők	Kár mértéke
Tavaszi	Lombos fiatalosok és erdőtelepítések	Záródott fiatalos 2 méter magasság felett, calamagrostis jelenléte	nagy
Tavaszi	Cserjés területek	2 méteres magasság alatti nem teljesen záródott cserjeterületek	Nem jelentős, főleg a másodlagos károk erőzítő /defláció jelenthet problémát
Nyári	Fiatal és idős erdei fenyő és fekete fenyő állományok	Örökzöld alom nagyobb mennyiségben, földig ágas ág szerkezet	nagy



Tűz a koronaszintben koronáról koronára halad, vagy a magasabb cserjeszintben terjed a felszíni tűztől függetlenül, a faegyedek teljes pusztulását okozza!

Koronatűznek kell felvenni azokat a tüzeseteket, ahol az egybefüggően megégett érintett terület legalább 70%-án a koronaszintben terjedt a tűz.



Leégett terület értékelése

- Erdőterület (forest land)

- Egyéb fás terület (other wooded land)

- Nem erdős terület (other land)



Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

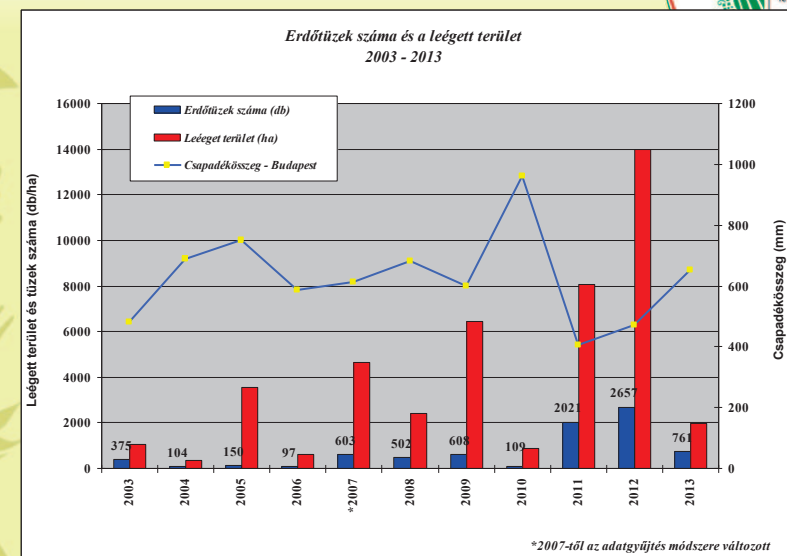
Adatgyűjtés, statisztika

Erdő- és vegetációtűzek Magyarországon			
Év	Összes vegetációtűz	Erdőtűz	
		Tüzesetszám	Összes leégett terület
2007	6691	603	4636
2008	6639	502	2404
2009	8658	608	6463
2010	3120	109	878
2011*	8436	2021	8055
2012	21581	2657	14115
2013	4602	761	1955
2014		1340	5200

*2011-től változott az adatgyűjtés módszere

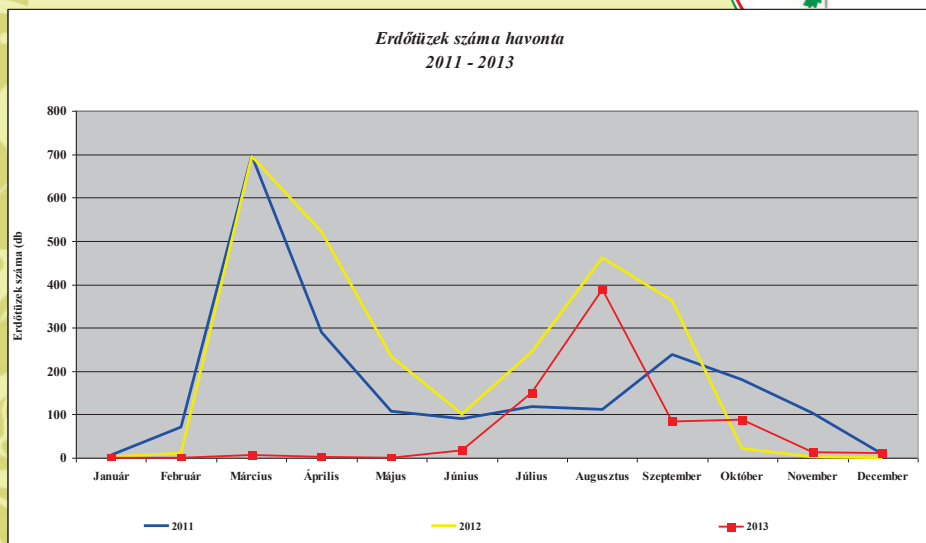
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Adatgyűjtés, statisztika



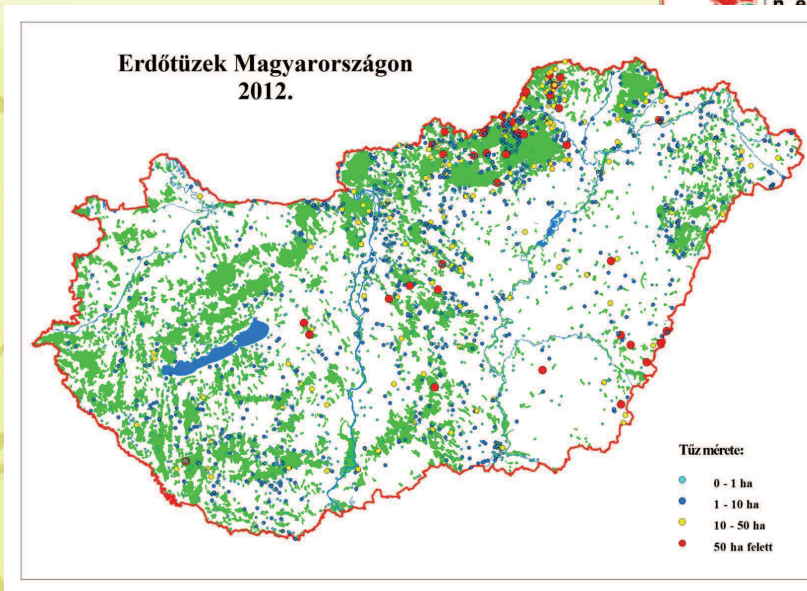
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Adatgyűjtés, statisztika



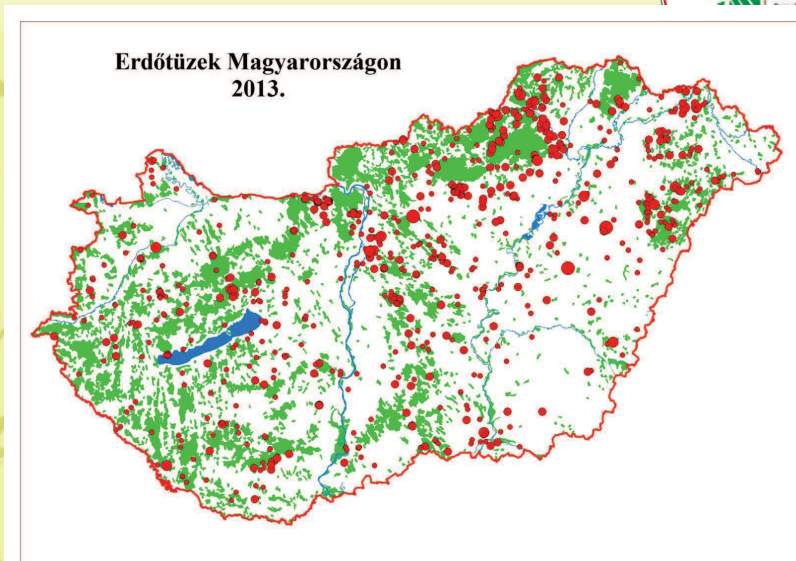
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Térinformatikai elemzés



Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Térinformatikai elemzés



Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Hazai erdőtűzek jellemzői

- Átlagos leégett terület: 2 – 5 ha
- Tűz mérete: **1 ha alatti 50-60%**, 1-10 ha közötti 30%
- Tűz oka hanyagság, ritkán gyújtogatás
- Tűzek 95%-a felszíni tűz
- Tűzek közel 50 %-a tavasszal, a kilombosodás előtt keletkezik
- Tűzek döntő hányada mezőgazdasági tevékenységgel összefügg
- **Tűzgyújtási tilalom** idején keletkezett a tűzek **60% -a** 2012-ben!
- Tűzek száma, a tűzveszélyes időszakok éven belüli térbeli és időbeli eloszlása erősen függ az **időjárási** és a **gazdálkodási viszonyoktól**, valamint a **szociológiai helyzettől**

térinformatikai és szociológiai elemzések:

- hétvégén és munkaszüneti napokon történik a tüzesetek 40%-a,
- tüzesetek átlagos távolsága a lakott területektől 1,5 km
- egybefüggő erdőtömböket nyári tűzszezonban érint

- **A fokozottan tűzveszélyes országrészek adatgyűjtés alapján lehatárolhatók** (a Heves-Borsodi dombságban kb. hatszor akkora a tűzzel érintett erdőterület mérete, mint amennyi a táj erdőszűrsége alapján várható!)

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Adatszolgáltatás

Erdőtűz Információs Rendszerből



Európai Bizottság részére
erdőtűz statisztika

Katasztrófavédelem részére térinformatikai
szolgáltatás

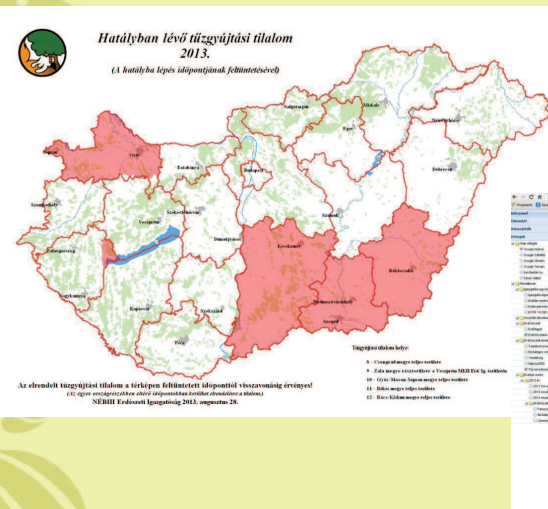
Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

Adatszolgáltatás

Erdőtűz Információs Rendszerből



Tűzgyújtási tilalom térkép NÉBIH honlap



Nyilvános interaktív erdőterkép
<http://erdoterkep.nebih.gov.hu/>

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal

NÉBIH honlap



- **Általános tájékoztató** a hazai erdőtűz helyzetről és az erdészeti hatóság feladatairól,
- **Tűzgyújtás szabályai**
- **Tájékoztató az erdőtűzvédelmi tervek készítéséről** a 4/2008. (VIII.1.) ÖM rendelet előírásai alapján,
- A 4/2008. (VIII.1.) ÖM rendeletben előírt védelmi és egyszerűsített védelmi **terv készítésre kötelezett erdőgazdálkodók** listája megyei bontásban,
- Védelmi és egyszerűsített **védelmi terv minta** az erdőgazdálkodók részére,
- Az Európai Unió által előírt **országos és megyei** erdőtűzvédelmi tervek (térképekkel),
- Megyék erdőtűz-veszélyességi besorolása
- **Tűzgyújtási tilalom** határozatok és térkép
- **Tájékoztatók, közlemények**

Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal



Köszönöm a figyelmet!

www.erdotuz.hu
www.nebih.gov.hu



Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal